

Instytut Pamięci Narodowej - Katowice

<https://katowice.ipn.gov.pl/pl3/aktualnosci/49237,Promocja-ksiazki-Instrukcje-wytyczne-pisma-Departamentu-IV-Ministerstwa-Spraw-We.html>
23.04.2024, 22:28

Promocja książki „Instrukcje, wytyczne, pisma Departamentu IV Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z lat 1962-1989” - Katowice, 27 marca 2018

27 marca 2018 r., o godz. 17.00, w Centrum Edukacyjnym IPN Przystanek Historia w Katowicach im. H. Sławika, przy ul. św. Jana 10 (3 piętro) odbyła się promocja książki pt. „[Instrukcje, wytyczne, pisma Departamentu IV Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z lat 1962-1989. Wybór dokumentów](#)”. Publikacja została wydana przez Oddziały Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach i Krakowie. Uczestnikami spotkania byli redaktorzy tomu redaktorzy tomu – naczelnik Oddziałowego Biura Badań Historycznych IPN w Katowicach dr hab. Adam Dziurok, prof. UKSW oraz dyrektor Oddziału IPN w Krakowie dr hab. Filip Musiał, prof. Akademii Ignatianum.

Departament IV Ministerstwa Spraw Wewnętrznych powstał kilka lat po Październiku, kiedy oficjalnie potępiono brutalne metody zwalczania przeciwników politycznych, w tym Kościoła katolickiego. Porzucenie brutalnych metod nie oznaczało wszakże pogodzenia się komunistów z silną pozycją Kościoła w polskim społeczeństwie. Przeciwnie – tę pozycję należało w maksymalnym stopniu osłabić. I chociaż zrezygnowano ze środków „twardych”, jak aresztowania czy wyroki karne, to kontynuowano używanie środków „miękkich”: szantaż i ułatwianie kariery, zdobywanie „informacji wyprzedzających” i dezintegracja w szeregach kleru...

Promocja książki „Instrukcje, wytyczne, pisma Departamentu IV Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z lat 1962-1989”.

Stratedzy PZPR słusznie zakładali, że najważniejszym ideologicznym przeciwnikiem komunizmu w Polsce jest Kościół katolicki. A konsekwencją tego twierdzenia była polityka „kontroli operacyjnej” przez Służbę Bezpieczeństwa (tym właśnie zajmował się Departament IV) – niezależnie od całej gamy działań jawnych, realizowanych przez Urząd do Spraw Wyznań, Główny Urząd Kontroli Prasy Publikacji i Widowisk i inne wyspecjalizowane agendy administracji.

Lektura omawianego tomu zrobi wrażenie nawet na tych Czytelnikach, którzy mają wysoką świadomość opresyjności systemu komunistycznego. Zgromadzone w nim dokumenty pokazują rozległość oddziaływania władzy na Kościół metodami operacyjnymi. Od działalności punktów katechetycznych i udziału polskich biskupów w Soborze (w połowie lat 60.), poprzez ruch oazowy, wizytę abpa Casarolego w Polsce (w połowie lat 70.), aż po konsekwencje wyboru Jana Pawła II, w postaci zaangażowania Kościoła w obchody Tysiąclecia Chrztu Rusi (1988 r.). Dopiero ta panorama daje adekwatne wyobrażenie o skali i treści antykościelnej polityki PZPR po 1956 r., a więc w łagodnej fazie komunizmu.

Wstęp wolny!